

Az IPARTERV Archívum metszetei 13.

II. PR. Eszközök 3.

1974-ben az IPARTERV fennállásának 25 éves jubileumát ünnepli. Minden nagyobb évforduló lehetőséget nyújt összegzésre, visszatekintésre. Ez alkalommal az IPARTERV 160 oldalas vakos füzetet jelentetett meg „IPARTERV 1949-74” címmel.

A bevezetőt Takács Gyula, akkori igazgató jegyzi. Ebben röviden bemutatja a vállalatot, az előzményeket, a szocialista vállalat gyors fejlődését, műszaki eredményeit, ismerteti hazai és nemzetközi elismeréseit is. A bevezető adatokat is közöl: a 25 év alatt mintegy 11000 (tizenegyezer!) épületet terveztek, mely összesen mintegy 53 millió légrétekméternyi épített térfogatot jelent.

A füzetben ezt követően kicsit bővebben olvashatunk mindezekről. Majd a vállalat tevékenységi körének és szervezeti felépítésének diagramjai következnek. Néhány becsatolt oklevél igazolja a hazai és nemzetközi elismeréseket. Köztük az IPARTERV sokat emlegetett „trófeája” az UIA 1961-es „Auguste Perret díj” oklevelét. Ezt az elismerést az iparosított építés terén elért eredményeiért kapta az IPARTERV.

A füzet következő oldalain a vállalat tervezési munkáinak bemutatása következik. Az első bekezdésben szemelvény az export munkákról: tervezési munkák külföldre. (8 példa, Indiától NSZK-ig)

A továbbiakban 13 csoportba rendezve mutatja be a megvalósult épületeket és együtteseket. A tagolás iparágak és funkciócsoportok szerint történt. (bizonyára). Összesen 183 épület vagy épületegyüttes szerepel a füzetben, rögzítve az objektum nevét, építési helyét (többnyire), a tervezők nevét.

Tudva, hogy a válogatás szubjektív, a kiadvány terjedelme, lapszáma kötött, érdemes kicsit részletesebben belemerülni a válogatásba.

Persze ez a válogatás töredéke az IPARTERV által tervezett létesítményeknek, azonban a válogatás mindenképpen tükrözi a vállalat értékrendjét. Egyértelműen kirajzolódik a vállalati tevékenység széles spektruma, azaz a bányaiipartól az élelmiszeriparig, az erőművektől a lakóházakon át a TV stúdióig terjed a vállalati kompetencia.

Jól látható az országos lefedettség is. Azaz az ország települései, beleértve a főváros, megyeszékhelyek, ipari centrumok, de akár egyes falvak is szerepelnek a válogatásban.

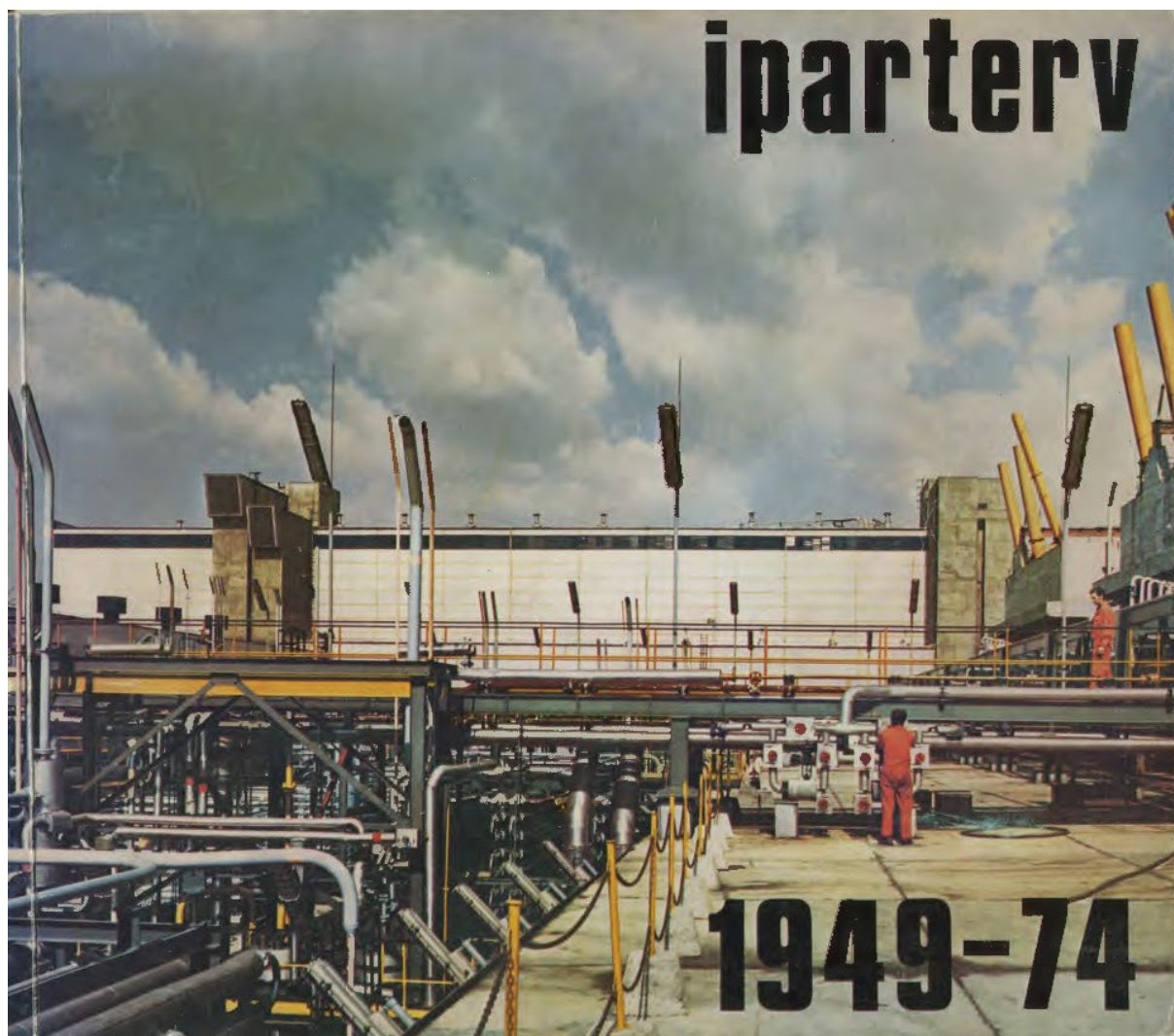
A hiányokról is essék szó. Az IPARTERV, mint vállalat 40 évig működött. Így az 1974 után tervezett létesítmények értelemszerűen kimaradtak. Sok hiányzik az 50-es években tervezett, akár szocialista-realista jeleket viselő épületekből (ebből csak egyes erőművek és a Dunai Vasmű igazgatósági épülete a kivétel).

Hiányoznak az épületek átadásának dátumai. Ez a hiány általános, a más helyeken (Magyar Építőművészet, Magyar Építőipar, Műszaki Tervezés, vagy akár a saját periodika: az Ipari Építészeti Szemle) publikált épületek esetében is ritka (sajnos).

Mindezek mellett a tartalom lenyűgöző. Túl az IPARTERV szerepén közösségi élményként tükrözi az országépítés, a modernizáció, a fejlődés heroizmusát is.

Melléklet: Az IPARTERV 1949-74 csak olvasásra. https://miea.hu/pdf/DOKS/IPT_49-74.pdf

Képek:

1. kép: A kiadvány címlapja, a TVK Tiszai Vegyi Kombinát, akkor Leninváros, ma Tiszaújváros, Polietiléngyár Polimerizáló Üzem részlete. Építész Bajnay László, Koncz Attila, Schulteisz Imre, Sámsondi Kis György.

AU LENDEMAIN D'UNE TRAGÉDIE QUI A SEMÉ LE MONDE DE RUINES ET DE DEUILS, LES ARCHITECTES DE TOUS PAYS ONT ESTIMÉ QU'IL ÉTAIT PLUS NÉCESSAIRE QUE JAMAIS DE S'UNIR, PAR DESSUS LES FRONTIÈRES POLITIQUES, POUR RÉFLECTIR ENSEMBLE LE MONDE ENTIER. L'UNION INTERNATIONALE DES ARCHITECTES SE PROPOSE DE CONTRIBUER EN FACILITANT ET EN MULTIPLIANT LES LIBRES CONTACTS ENTRE LES ARCHITECTES, SANS DISTINCTION DE NATIONALITÉ, DE RACE, DE RELIGION, DE FORMATION PROFESSIONNELLE OU DE DOCTRINE ARCHITECTURALE, À CRÉER ENTRE EUX DES RELATIONS DE CAMARADERIE, DE COMPRÉHENSION ET D'ESTIME MUTUELLE, À LEUR PERMETTRE DE CONFRONTER LEURS IDÉES ET CONCEPTIONS, DE PROFITER DE LEURS EXPÉRIENCES,

DE DÉVELOPPER LEUR CONNAISSANCE ET LEUR RICHESSE EN FAISANT ÉCHANGE DE LEURS IDÉES. ILS SERONT AINSI EN MESURE D'AMÉLIORER L'EFFICACITÉ DE LEURS TRAVAUX, D'AMÉLIORER LES CONDITIONS DE VIE DES HOMMES, PAR LA RECONSTRUCTION DES VILLES ET VILLAGES DÉVASTÉS, LA SUPPRESSION DES TAUDIS, L'ÉQUIPEMENT DES RÉGIONS LES MOINS DÉVELOPPÉES, L'ÉLEVATION DES STANDARDS D'HABITATION, EN APPORTANT LEUR CONCOURS À UNE MEILLEURE COMPRÉHENSION DES HOMMES ET DES PEUPLES, EN SEFFORÇANT DE SATISFAIRE TOUJOURS D'AVANTAGE LEURS ASPIRATIONS DE BIEN-ÊTRE MATÉRIEL ET SPIRITUEL; ILS SE PROPOSENT EN COLLABORATION AVEC LES AUTRES ORGANISATIONS INTERNATIONALES PROFESSIONNELLES ET CULTURELLES DE CONTRIBUER AU PROGRÈS DE LA SOCIÉTÉ HUMAINE ET À L'AFFERMISSEMENT DE LA PAIX.

IN THE WAKE OF TRAGEDY WHICH HAS DEVASTATED THE WORLD AND MORNING THROUGHOUT THE WORLD, THE ARCHITECTS OF ALL COUNTRIES HAVE DEEMED IT MORE NECESSARY THAN EVER TO UNTIL TO DO SO. AND BECAUSE OF THIS, THE UNION INTERNATIONALE DES ARCHITECTES, IN THE INTEREST OF THEIR NATIONAL ORGANIZATIONS.

THE INTERNATIONAL ARCHITECTS, RESPECTIVE OF THEIR NATIONALITY, RACE, RELIGION, THEIR PROFESSIONAL TRAINING AND FORMATION AND THEIR ARCHITECTURAL DOCTRINES, HAS AS ITS PURPOSE AND INTENT THE CREATION AMONG THEM OF RELATIONS OF FRIENDSHIP, OF UNDERSTANDING AND MUTUAL ESTEEM TO ENABLE THEM TO EXCHANGE THEIR IDEAS AND CONCEPTS TO PROFIT BY THEIR MUTUAL EXPERIENCE, TO BROADEN THEIR KNOWLEDGE, TO ENRICH EACH OTHER BY THEIR MUTUAL DIFFERENCES. THEY SHALL THEREBY BE IN A POSITION TO PARTAKE MORE EFFECTIVELY IN THE AMELIORATION OF MAN'S CONDITIONS OF LIFE, BY THE RECONSTRUCTION OF DEVASTATED CITIES AND VILLAGES, BY THE ELIMINATION OF SLUMS, BY THE EQUIPPING OF THE LEAST DEVELOPED REGIONS, THE RAISING OF HOUSING STANDARDS, DOING SO BY MAKING THEIR CONTRIBUTION TO A BETTER UNDERSTANDING OF MEN AND PEOPLES, BY ATTEMPTING AND STRIVING TO SATISFY MORE AND MORE THEIR ASPIRATIONS FOR MATERIAL AND SPIRITUAL WELL-BEING; IN COLLABORATION WITH OTHER PROFESSIONAL AND CULTURAL INTERNATIONAL ORGANIZATIONS, THEY HAVE RESOLVED TO CONTRIBUTE TO THE PROGRESS OF HUMAN SOCIETY AND THE STRENGTHENING OF PEACE.

LE JURY : E. BEAUDOUIN · M. MAJOR · A. PERSITZ · J. RICHARDS · A. ROTH · P. YACO · B. ZEVI

LE PRÉSIDENT

[Signature]

2. kép: Az UIA 1961-es „Auguste Perret díj” oklevele